

Zapis srečanja izvajalcev in koordinatorjev TVU

V prostorih Andragoškega centra (ACS) v Ljubljani se je na sestanku prijateljev TVU, 20. maja 2005, zbralo 32 udeležencev. Kar štirinajst jih je zastopalo ustanove, ki bodo poleg prirejanja lastnih dogodkov v TVU prevzele tudi koordinacijo drugih izvajalcev – bodisi na svojem geografskem območju ali na posameznem tematskem področju. V skupini smo pogrešali nekatere dolgoletne prijatelje TVU, ki so projektu vtisnili pomemben pečat, a se zaradi neurejenega financiranja TVU, s katerim se srečujemo v zadnjih letih, še odločajo, ali bodo v projektu sploh sodelovali in če, v kakšnem obsegu.

Namen sestanka je bil trojen:

1. pogled nazaj, na dosežke in spoznanja, ki izhajajo iz izpeljav TVU 1996 - 2004,
2. pogled naprej, na pripravo in jubilejno izpeljavo TVU 2005,
3. obravnavo nekaterih aktualnih tem.

AD 1: Sintezni pogled na TVU 1996-2004

V uvodu je Zvonka Pangerc Pahernik, nacionalna koordinatorica TVU, poudarila, da je prav, da v jubilejnem, desetem letu izpeljave TVU omenimo nekaj dozdevnih rezultatov in spoznanj, saj bodo zlasti slednja krojila priprave letošnjega Tedna. Med udeleženci je bilo kar nekaj novih sodelavk in sodelavcev, zato je predstavila uveljavljeni hierarhično zasnovani pristop k uresničevanju tega projekta. Ta po eni strani omogoča določeno mero centralizacije ali bolje rečeno koordinacije na državni ravni (država kot pokroviteljica TVU, Nacionalni odbor za TVU kot usmerjevalni organ, Andragoški center kot nacionalni koordinator) in s tem dober pregled nad pripravami, izpeljavo in ovrednotenjem festivala. Po drugi strani pa delovanje mreže koordinatorjev TVU omogoča decentralizacijo projekta, kar med drugim pomeni prožnejše prilagajanje lokalnim potrebam, vključevanje širše palete prirediteljev in vsebin ter poraja partnerstva, ki se obdržijo tudi onkraj časovnega in vsebinskega okvira Tedna. Vidiki in posledični pristopi različnih akterjev v piramidi prijateljev TVU so zato nujno različni:

- Upravni organi na državni ravni, med njimi zlasti Ministrstvo za šolstvo in šport (MŠŠ) ter Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki projekt finančno podpirata, vlaganje v projekt TVU pojmujejo kot ukrep za promocijo izobraževanja in vseživljenjskega učenja. Slednja naj bi na daljši rok povzročila povečanje deleža vključenih, v širšem merilu pa izboljšanje družbeno-ekonomskega konteksta, v katerem slovenski sistem izobraževanja in usposabljanja deluje. Vlaganje je potrebno utemeljiti, zato je na tej ravni izražena potreba po izkazovanju količinskih kazalnikov učinkov projekta TVU.
- Izvajalci prireditve TVU delujejo v ožjem merilu, koordinatorji pa v relativno širšem, saj opravljajo naloge skupnega pomena za več raznovrstnih izvajalcev. Tudi pri njih gre za vlaganje denarja in drugih virov z namenom, da s promocijskimi prijemi povečajo udeležbo v svojih programih in dejavnostih, vendar ta cilj še zdaleč ni edini, največkrat niti ni prednostni. Pri njih je zaslediti prizadevanja, ki se napajajo iz občutka pripadnosti zamisli o vseživljenjskem učenju: želijo se predstaviti in navezati stike tako s svojimi ciljnim skupinami kot tudi s sorodnimi ustanovami, prizadevajo si nekaj premakniti v ožjem in širšem okolju, v katerem živijo in delujejo. Skratka, sodelovati želijo v mobilizaciji sil, ki ustvarjajo kakovostnejše življenjske razmere za vse. Skorajšnje desetletje projekta TVU je zato prineslo spoznanje: odziv je največji in najkakovostnejši na tistih prireditvah TVU, ki rastejo iz konkretnih potreb okolja, kateremu so namenjene.
- Andragoški center se pojavlja kot vmesni člen med upravnimi organi in izvajalci/koordinatorji TVU, zato je njegova vloga večplastna. S konceptualno-razvojnimi deli za projekt že vsa leta orje ledino na področju promocije vseživljenjskega učenja, z lastnimi strokovnimi prireditvami izpostavlja aktualna prizadevanja na področju izobraževanja odraslih, obenem pa streže potrebam prej omenjenih dveh ravni in s tem utrjuje pomen in obstoj projekta. Brez nacionalne koordinacije bi se izgubil državni značaj

manifestacije, le-ta pa tako prirediteljem kot tudi obiskovalcem – če sodimo po podatkih iz anket – veliko pomeni.

Med koordinativne dejavnosti sodi tudi vsakoletno ovrednotenje TVU, ki po devetih letih kaže optimistično sliko:

- o V obdobju 1997-2001 so kazalniki uspešnosti TVU skokovito naraščali, festival je povezoval vse več ljudi in ustanov, število prireditev se je podvajalo in odziv medijev se je presenetljivo večal. V zadnjih treh letih so se kazalniki umirili, nekateri celo nekoliko upadli. Po drugi plati je narasla kakovost sodelovanja, ki je s številkami ni mogoče prikazati.

Število	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Izvajalcev	74	137	267	374	500	545	563	488	≈ 500
Prireditev	500	1.000	1.500	1.900	1.900	3.400	3.072	3.052	≈ 4.000
Medijskih objav	163	623	457	600	820	1.400	1.230	1.208	1.441
Obiskovalcev	10.000	22.320	30.000	35.000	40.000	40.000	50.600	76.343	≈ 60.000

**Podatki za posamezno leto so odvisni od odstotka vrnjenih anket, ta se giblje med 60 in 70 %.*

Kazalniki TVU 2004 še niso končni.

Relativno čvrsto partnersko sodelovanje v TVU, ki vključuje ustanove na različnih ravneh in iz različnih vsebinskih področij (ca 500-članska mreža izvajalcev in koordinatorjev TVU, mreža medijskih hiš ter donatorjev in sponzorjev!) je vsekakor ena največjih odlik našega festivala učenja.

- o S TVU smo osredotočeni na vseživljenjsko učenje (večina drugih evropskih festivalov se omejuje na izobraževanje odraslih). S strani EU obstaja obveza držav članic, da do leta 2006 oblikujejo strategijo vseživljenjskega učenja in v prvem poročilu o uresničevanju Resolucije o vseživljenjskem učenju, ki jo je sprejel Evropski svet (2002)¹, je prav TVU večkrat omenjen kot instrument, ki v naši državi to strategijo že uresničuje.
- o Imamo nabor dobitnikov priznanj z izjemnimi učnimi uspehi v izobraževanju odraslih (v obdobju 1997-2004 je ACS podelil 100 priznanj); to so življenjske zgodbe ljudi, ki so lahko vsem nam za zgled; glas 'učečih se' s tem postaja vse bolj slišen in vpliven.
- o V primerjavi s festivali učenja po svetu je treba omeniti, da med odlike našega TVU sodita tudi moralna in finančna podpora, ki ju uživamo s strani države – ne glede na zamike in zaplete, do katerih pri tem iz različnih razlogov prihaja.

Imamo torej marsikaj pokazati, po drugi plati pa je res, da nekateri kazalniki dajejo slutiti, da v projektu prihaja do nekakšne stagnacije, ki je nedvomno posledica motenj v (so)financiranju TVU. Razvoj TVU je v desetih letih očitno dosegel nekakšen plato in potreben je razmislek, morda celo prevrednotenje projekta – tako z vidika tistih, ki projekt moralno in finančno podpirajo in ga tudi usmerjajo, kot tudi vseh, ki ga izpeljujemo. Finančni temelji TVU, ki so bili vzpostavljeni s pomočjo pristojnih ministrstev, so pri tem ključnega pomena, kar je bilo ugotovljeno tudi ob predstavitvi TVU na seji Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih (februarja 2005). Vendar je na zanesljivost teh virov mogoče vplivati le do neke mere – z utemeljevanjem pomena in razsežnosti projekta ter z apelom za pravočasno in količinsko ustrezno denarno podporo. Slednja je po sprejetju Resolucije o Nacionalnem programu za izobraževanje odraslih časovno in vsebinsko načelno zagotovljena, vendar pogojena z vsakoletnim sprejetjem letnega načrta za izobraževanje odraslih.

¹ (glej http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/III_en.html#national_reports)

AD 2: Načrt TVU 2005

Preliminarni načrt TVU 2005 je bil objavljen v TVU-Novičkah 4/2004 oz. 1/2005 (april 2005). Nacionalni odbor za TVU načrta še ni obravnaval – njegova prva seja bo organizirana predvidoma v juniju ali juliju 2005.

Nacionalna koordinatorica je na sestanku še enkrat izpostavila **osrednjo temo** – *Evropsko leto državlanske kulture*, nekoliko podrobneje je predstavila sodelovanje v **mednarodnem projektu IntALWinE** (zamisel o forumu učečih se ter mednarodno publikacijo, v kateri so zbrane učne zgodbe iz štirinajstih evropskih držav).

Slavica Borka Kucler je opozorila na to, da teče postopek izbora **dobitnikov priznanj ACS** za leto 2005 ter spodbudila izvajalce in koordinatorje, da v čim večji meri animirajo lokalne TV-postaje za predvajanje video-portretov dobitnikov priznanj v oktobru 2005. Obenem je povabila udeležence k sodelovanju v predlagateljskem postopku (letos pa tudi v prihodnjem letu, ko bomo počastili deset let podeljevanja priznanj), saj izkušnje kažejo, da so življenjski oz. delovni in ustvarjalni zgledi dobitnikov priznanj najboljša promocija kulture vseživljenjskega učenja.

Urednica **TVU-Novičk**, Nevenka Kocijančič, je predstavila načrt izdajanja glasila:

- v 2. številki, ki bo izšla ob koncu junija, bodo objavljene tekoče informacije o pripravi na TVU 2005, osrednja tema pa bodo učne zgodbe petih dobitnikov priznanj ACS;
- v 3. številki, ki bo izšla v septembru, bodo v ospredju življenjske zgodbe dobitnikov priznanj ACS 2005;
- v 4. številki, ki bo sovpadala s prvo izdajo TVU-Novičk v letu 2006, bo objavljeno poročilo in analiza dogajanj v TVU 2005.

Izvajalce in koordinatorje je spodbudila, da vnaprej javijo večje potrebe po glasilu (sicer vsaka ustanova prejme po en izvod), predvsem to velja za številko, v kateri bodo objavljene življenjske zgodbe dobitnikov priznanj. Opozorila je tudi na rubriko Teden vseživljenjskega učenja 2005 v rednem glasilu ACS – Novičke; tam bodo objavljene najnovejše informacije o projektu, in sicer v mesecih, ko ne izdajamo TVU-Novičk.

Kar zadeva prireditve ACS v TVU 2005, je Nevenka Kocijančič opozorila na to, da bo **slovesno odprtje** organizirano v petek, 14. oktobra, v tednu pred uradnim terminom TVU. V popoldanskem delu bo odprtju sledil plenarni del **9. andrargoškega kolokvija**, ki se bo nadaljeval v soboto, 15. oktobra. Tema te mednarodne strokovne prireditve bo *Z vseživljenjskim učenjem do aktivnega državljanstva*. Petra Javrh, zunanja sodelavka ACS, je kolokvij predstavila; razdeljeno je bilo gradivo s podrobnejšimi napotki in informacijami.

Obe prireditvi bosta potekali v Hotelu Mons, Pot za Brdom 55 v Ljubljani. Vsi izvajalci in koordinatorji so vabljeni, da se zlasti odprtja udeležijo v čim večjem številu, zato da skupno počastimo deseto obletnico TVU.

Franci Lajovic, zunanji sodelavec ACS, je prikazal novo **E-razglednico** – privlačno orodje za elektronsko promocijo TVU. Opozoril je na to, da **grafične rešitve** za promocijsko gradivo TVU 2005 redno objavljamo na spletni strani TVU, v rubriki Predstavitev – Gradivo (glej <http://tvu.acs.si/gradivo/>) in mrežo izvajalcev in koordinatorjev povabil, da jih uporabijo za oblikovanje lastnega gradiva. Prijava dejavnosti za TVU 2005 bo letos nekoliko zamaknjena – **internetni vnos podatkov** (zanj se v zadnjih letih odloča ca 70 % izvajalcev) naj bi se začel 1. avgusta (iz objektivnih razlogov je prestavljen na **15. avgust!**). Računalniški sistem za spremljanje projekta TVU bomo v letošnjem letu prenovili, zato bosta vnos in prikaz podatkov, t.j. **spletni koledar TVU**, nekoliko prenovljena z namenom, da dosežemo njuno še večjo funkcionalnost.

Na kratko sta bili predstavljeni tudi prireditvi, s katerima bomo posebej počastili deseto obletnico TVU:

- o zamisel o skupni predstavitvi izvajalcev TVU v Mestni občini Ljubljana – **sejem v parku Zvezda** v času TVU, ki pa je odvisen od zanimanja in podpore Mestne občine;
- o **razstava v Narodni in univerzitetni knjižnici** v Ljubljani – november 2005 (kontaktna oseba Petra Javrh); izvajalci in koordinatorji so bili zaproseni, da prispevajo (zlasti letošnje) promocijsko gradivo.

O teh pripravah ter o forumu učečih se, načrtovanem za september 2005, bomo sproti poročali v TVU-Novičkah, Novičkah in na spletni strani TVU.

AD 3: Diskusija

Izvajalci in koordinatorji so bili povabljeni, da se po poročanju predstavnikov ACS dejavno vključijo v razpravo. Osrednje teme so bile:

- o Pobuda predstavnice Vitre iz Cerknice, Tatjane Gostiša, da se oblikuje nova kategorija dobitnikov priznanj ACS, posebej namenjena medijem; zdaj so ti sicer zajeti v 3. kategoriji priznanj, vendar je tam močna konkurenca in zato verjetnost, da bodo izbrani, manjša. **Sklep 1:** ACS posreduje pobudo Komisiji za priznanja. Mediji so zlasti na lokalni ravni izjemno pomembni parterji, nekakšna podaljšana roka koordinatorjev in izvajalcev, zato bi se jim bilo smiselno zahvaliti in jih spodbuditi k nadaljnjemu sodelovanju; ob tej temi smo se pogovarjali o oblikovanju zahvale/priznanja TVU, ki bi jo lahko izvajalci/koordinatorji podelili pomembnim prijateljem TVU. **Sklep 2:** ACS pripravi grafično rešitev te listine.
- o Pobuda predstavnice Glotte Nova, Jelice Pegan Stemberger, o tem, da pomeni TVU med drugim tudi uresničevanje družbene odgovornosti – treba bi bilo razmisliti, kako kanalizirati inštitut družbene odgovornosti na področje izobraževanja in na ta način v večji meri pridobiti podjetja kot 'učeče se organizacije' k sodelovanju v TVU in širše. **Sklep 3:** ga. Pegan Stemberger in predstavniki delovne skupine za TVU podrobneje opredelijo to zamisel.
- o Pobuda predstavnice Zveze društev inženirjev in tehnikov Maribor, Jelke Geršak, o tem, da naj bi ACS sofinanciral izdaje publikacij, ki jih pripravijo v okviru TVU in ki promovirajo projekt ter njegove razpoznavne znake; ponovno smo poudarili, da je za prireditve TVU (in znotraj tega tudi za izdajo spremljajočih gradiv) mogoče pridobiti sofinanciranje iz razpisa MŠŠ; predstavnica Občine Postojna, Romana Derenčin, je ob tej priložnosti opisala njihovo izkušnjo, saj izvajalce uspešno usmerjajo k prijavi na občinske razpise za različna področja (npr. obnova kulturne dediščine), na projekte razvojnih agencij in na evropske projekte. Dogovor: Zveza tehnikov in inženirjev ter koordinator za Mestno občino Maribor (Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza) preučita možnost pridobitve sredstev v te namene na lokalni ravni.
- o Kar zadeva odnos med koordinatorji in njihovimi (pod)izvajalci, je bilo ugotovljeno, da so bistvenega pomena jasni dogovori o tem, katere skupne interese lahko koordinator zadovolji in kaj presega njegove možnosti. Mreža koordinatorjev še vedno deluje na prostovoljni osnovi in na skupnem dogovoru vseh udeleženi (dokler ne bo vzpostavljen zanesljiv sistem njenega financiranja, bodo delo koordinatorjev usmerjala Priporočila iz leta 2001), zato nikakor ni izključena možnost neposrednega sodelovanja izvajalcev, ki ne želijo sodelovati posredno, preko koordinatorja, delujočega na njihovem območju.

Sestanek je trajal do 12.30; na njem je bilo razdeljeno gradivo:

- o TVU 1996-2004 - PowerPoint izročki
- o 9. andragoški kolokvij: Z vseživljenjskim učenjem do aktivnega državljanstva
- o TVU-Novičke 4/2004 oz. 1/2005
- o Plakat TVU 2005

Zapisala:
Zvonka Pangerc Pahernik
v sodelovanju s člani delovne skupine TVU

Ljubljana, 10. junij 2005